

Скоро ✓

Баймуратов А.

Оку Киреям.

Хану Кеней. 1922.

494.342

B-~~370~~

494.342

520

~~494 (KAB.)~~

B-157

C.X. 75

АРХИВ. ①

VI-1972 м.г. Байтурсоноф. ае

B-119

Ауқову қоры

C.X.

Ауқову қорының тәртібі туралы

1977 г.

Қазақия фба

Бірінші бөлім кітабы

Бірінші бөлім кітабы

Балалар бөлімі туралы
кітабы, тәртібі, бақылау қоры!
Бөлімнің барлық жақтарын өзгерту керек,

Соларды кәсіпкерлерге
данақ ағызып беру, кітабын
жарыққа шығару керек!

А. Б.

Нақты:

ГОС. Б-Н. С. КОТЕКА
КССР им. А. С. Пушкина

Қазақия Республикасының

Түркістан Республикасының № 828. тиражы 40.000.

Қазақия Республикасының
Қазақия Республикасының

№ 11-Ата, пр. Ленин, 31

1950

~~1950~~

1950-3

المقالة رقم 1

1950

1950

1950

المقالة رقم 2

1950

PK

PK

1950

ГОС. БИБЛИОТЕКА
КазССР им. А. С. Пушкина
ИНВ. № 095558

آ-ر-ز

آ	آ	آ	آ
ز	ر	ز	ر
از	ا	ا	ا
آراز	آزا	آرا	آز
آر،	آرا،	آواز،	آز،
آزا،	آزار،	آزار،	آزار،

(۴) بول ء اوچ حرفدی بالالارغا اویره توو ء اوچن آقلى هر برن بولهك بولهك
 بر- بر جاپراق قانغا اولکهن ایتوب جازوو. سونان سوگ «آ» دان باستاب هر
 برن بالالارغا بولهك بولهك کورسه توو. بالالار هر برن جاگلمایتین بولب یلگه
 سوگ الصاغاقاراتب اوقیتوو. بورمین جازاتن اولکهن تاقمای بولسا، هر برن بولهك
 بولهك تالقیما حازب کورسه تسه ده بولادی .

(۵) ل

آ	آ	آلار	آر	زار
ل	لا	آوا	آولا	زارلا
آل	آلا	آرال	آرلار	زارلار

آل، آلا، آلار، آر، آرا، آرال، آولا، آلا،
آرلار، آزا، آزار، آزار، آزار، آزارلار.

(۵) بول جبرده آیتوو کیره ك: کیمی حرفدار کیله سی حرفدار مین جالفاسادی
کیمی حرفدار جالفاسایدی. «آ»، «ر»، «ز»، جالفاسایتین حرفدار. «ل» جالفاساتین
حرف. بوغان حرف جالفاردا قویریغن کیسب قسقار تامیر. موان باسقا کیمینگی جالفاساتین
حرفدار توراسنادا اوسینی آیتارغا.

س

ساز	آل	آس
سازار	آلا	آسا
واس	آلاس	آسار
سارا	ساس	سال
آرلار	ساسا	ساللا
آرلاس	ساسار	ساللار

آس، آسا، آسار، آل، آلا، آلاز، آلاس،
 آلسا، آلسا، ساز، سازار، سالار، سالسا، آزار،
 آرضا،
 ساز آرز، آس آسار، آلسا آلاز، سالسا
 سالار، آرسا آزار.

ت

ات

آتا

اتار

تاز

تازا

تازار

تار

تارا

تارال

تاس

تاسا

تاسار

تلت

تاتار

سات

ساتار

آرتار

قارتار

تل، تالا، تالار، تالاس، تاس، تاسا، تاسالا، آرت، تارت، سارت، آست، آستا، آستار، تاستاء، تاستار، تازار، تازارسا.

آت سات. تال تارت. آس آسات.

آت آلا. تاس تازا. آرال تار.

تافار آت سامار. سارت آلار.

و

اول	سور	اور
اولار	سورا	اورا
اورلار	سورار	اورال
تور	زور	اوت
تورلا	زورلا	اوتا
تورلار	زورلار	اوتار

اور، اورتا، تور، تورتا، اوت، اوتاس،
 تول، تولاس، اور، اورلاس، اوسال،
 اوراز، اورار، اوراس، سولار، تولار، توزار،
 آت اوزار، تور، توزار، اورتا تولار، اولار
 آرتار، اول تارتار، اوراز اوسال، اورال اورار،

(*) «و» سوز باسندا كېلسه آلهينا تاياق قوييلادي: بول تاياق اوغلمايدي؛ سويه و بولوو اوچن قوييلادي ديمه ك كيره ك،

ن

سونا	نان	اون
سونار	نار	تون
اونان	نانار	زون
اوننان	سان	آنا
تونار	سانا	تانا
توننان	سانار	سانا

آسان، آران، ناس، نار، آرنہ، اورنا، اورا،
 آتان، اوتان، آران، آزلان، آزان، تارلان، زارلان،
 زورلان، سازان، تانا، تانان، تازلان.
 نان آز. نار زور. آتان آزان. اون
 تانا. آت آزار. تون توزار. آسان آتار.
 آتانتان نار زور. آسانتان اوسان اوزار.

ق

قول	ساق	آق
قولا	ساقا	اوق
قولغا	ساقال	اوقا
قالا	قات	تاق
قالغا	قاتال	تاقا
قالغان	قاتار	تاقال

قان قازا، قازان، قازاق، قوس، قوسار، قوساق، قانال، قاتال، قاتار،
 قاراس، قارتا، قاسقا، تاسقا، آسقان، تاسقان، توقتا، توقتا، سوق، سوقتا،
 تاقا، تاراق، تالاق، قلاق.

قار آق. قارت ساق. قازان قارا. قازاق توق. قوس آلاسا. قوناق
 قونار. آق قارا آلاسا. تازاق تانار قارالاس.

ب

بار	ساب	اوب
آلبار	سابا	اوبا
آزبار	سابان	اوبال
قان	بور	بال
قانبا	بورا	بالا
قانباس	بوران	بالالار

قاب، قابار، قابان، آریا، بالئا، بانا، بوتاه، بولات، بوران، باس، بازار،
 قازار، باسقا، بوسقا، باقان، باقان، تابقان، آقان، آققان، ساتقان، قاتقان،
 آت آلبار، نار بوتاه، بولات بالئا، ان قالئا، قار بوران، بوران بولار،
 بوقان باقان آلار، قوقال سابان سالار.

(۲)
و

سور	قور قوو	آروو
سووا	قوتاروو	آزوو
سوران	تاراتوو	آلوو
قول	اور	تابوو
قولا	اول	تانوو
قولان	اون	تاسوو

تور، تورا، توراق، قور، قوراق، قولاق
 اولتان، قولات، اوزاق، توزاق، قوتاق، سولوو،
 توروو، اوروو، اولوو، بوروو
 آت آروو، تون توزوو، فاذان آسوو، آس
 سلور، آت قولا، باقان قولار، قونان آتتار،
 آستا آردان، قار بوواسا بورقاق بولار،

(۲) «و» تووواسنا، آیتقانلی موندلا آیتارغا کیرمک معنی «و» آلدنلا تملایاق سویه وادچن فوییلادی دیب.

ج

تاج	جول	جان
جات	جولا	جانا
جاتاق	جولاق	جانار
آلهجوو	جول	جار
اولجا	جولقوو	آجار
بولجا	جولقار	قاجار

جاز، اجازا، جازوو، جوت، جورت، جور، جورت، جامس،
 جاسا، جاسق، جول، جوتا، جوبا، جوسپار، جازباق،
 جانتاق، جارباق، جالتاق، جوتار، جولقار.
 اوت جانار. آت جاتار. قار جوق. قانبار
 قاروو. جاتقان جاتاق. جاتاق آتاق. جورت
 جاتقان. جانباق اوت.

چ

آچوو	آلاج	آج
اوجوو	آلاچا	آچا
چاچوو	آراچا	آچار
چورتان	قاچ	چال
چولاق	قاچوو	چالا
چوچاق	قاچان	چالاج

چاق، چاق، جوق، چوق، جانا، چانا، جولاق، چولاق، جالا، چالا،
 آچا، باچا، آچا، چوقچا، تولاج، قوچقار، چوچقا، اوچاق،
 چلچاق، قوچاق.

آچوو باس. چاچوو چاچ. چولاق چاچ. جولاق آلاچا. چال
 چارچار. چابان آت. قاراچانا. اون تولاج آرقان. اون قوچاق
 آرچا. بول آق چاباق، اول چورتان.

(۵)

ی

آق	آلتی	آری
آس	آلقن	آرق
ارس	سالقی	آزی
قن	سالقن	آزق
قنا	جرت	قانی
قنی	جرتق	قانق

بالچی، بالیق، تابی، تابن، جل، جلی، قول، قولی،
 جلقی، بالی، بالق، قزی، قزق، جاقسی، باقسی،
 اول بالچی، آسق آلچی، جلقی آرق، اوت
 جاق بالچی بال آچار، بالقی بالق آلا، قاتن
 قایتق آوچر، قس جاقسی، آستق آرزان.

(۵) «ی» سوزدش باسقی یووندا جازلمایدی. اونک سوبه یی تایاغی غانا جازیلادی.
 تایاق «ی» جازلماوا اونک بارلیغین کورسه تده دیب بالالارغا ترسند یروو.

م

آلما	ماس	تام
آلهاس	ماسا	تامآ
آلماق	ماساق	تاماق
مق	مول	چام
موز	مولی	چاما
مورت	مولق	چامالی

مال، مالی، مالچی، تامر، تامز، قوم، تومان،
 قوماق، مارقا، مالتا، ماقتا، ماقبال، مارال، جومساق،
 مس، مستی، مسقل، مسق، قامس، تانس.
 مال آمان، مامن جامان، تامچی تمار، مالتا
 آچی، آلتن سالماقتی، مامق جومساق، سوماق
 قاقتی، بالق قارماق قابار.

غ-غ

آلغر	چاغم	آغا
چالغر	ساغم	آغار
جالغر	ساغاق	آغاچ
آلغان	آغن	تاغا
قالغان	آرغن	تاغار
جالغان	تارغل	تاغان

ارغوو، قارغوو، قالفور، آلغرت، سالغرت، قارغمت،
 تاغان، تارغاق، قارغا، چاغاللا، قزغچ، قاراغوس،
 تاغی، تاماغی، جاباغی، توغر، نغر، ناغز، توغز.
 آت تاغالات! جورغا جورغالات! اوغان قاراما!
 ماغان قارا! اوغان اون جاس، بوغان توغز.
 اول اولاق، بول جازغچ.

د

آلدی	دوغا	آدا
قالدی	دوغار	آدام
باردی	دوغالا	آدال
بالداق	جلدا	آداس
بالدر	جللار	آدم
ساندق	جللام	آدر

Handwritten note in purple ink: *Handwritten note in purple ink: 1348*

داق، دالا، دارا، دانا، دابس، دپس، ادس
 قدام، قداق، اوداق، قارنداس، قارنداج،
 قودا، قوداچا، قورداس، قونداق، قوملاق
 آدر آدام، دابل جول، جلام جازوو، اولار
 آداس، بولار قورداس، مالدی مالچی باعادی
 بالا قارماق سالدی، آلتی بالق آلدی

پ

پول	آرپا	آب
پود	پارا	آپا
تارپوو	تاپال	آپان
آقپان	دوپ	اوپ
قاقپان	توپ	اوپا
بالاپان	توپر	اوپالا

آپ، دالاپ، چالاپ، قاپ، قاپچق، چاب، چاپان،
چاپراج، چاپراق، سوپاق، سوقپاق، سورپا، اسپان،
جالپاق، قالپاق، آپپاق، توباس، تورپاق، اورپاق،
آققرو آپپاق، چاپان، چاپچاق، اسپان آچق، قورا، باتپاق،
حاس، چاپراق، قارا، تورپاق، اسپان زور، قاپاچ،
آلاسا، آرپا، آستق، سورپا، تاماق.

شى

چاشى	اوشى	آشى
چاشى	اوشى	آشى
چاشداق	اوشدى	آشقا
موش	سوش	تاش
موشدى	سوشى	تاشى
موشداس	سوشغى	تاشدا

اڭ، جڭ، مڭ، جاڭا، جاڭار، اوڭاق، توڭاق، چڭ، چىڭ، چىڭدا، تىڭ، تىڭى، قىڭدا، قاڭباق، جاڭاق، قوڭ، قوڭر، قوڭز، دوڭز، چاڭراق، قاسقر آڭ، دالا چاڭ، بالا توشى، مانا اوڭدى، ات ماڭما، آسق اوڭما، چاپان چاڭا، اونڭ آتى، اوڭغار، مونڭ، آتى مېڭجاسار.

ی

آیوو	اوی	آی
بایوو	اویلا	آیا
نا یوو	اویلان	آیاز
قی	بوی	تای
قبین	بویا	تایا
قیسق	بویاق	تایار

بای، مای، چای، جای، بایقا، چایقا، آیفای، قایقی،
 اویان، اویتا، اوینار، جی، جینا، جیین، جیماق، قیماق،
 قایسی، قایچی، آیترو، آیتاق، آیمان، تایلان، تاییق.
 آی جارق. آیاز مفتی. چای مویق، قایچی
 توردال. توغای تولغان جلقی. سای مالغا سایا بولادی.
 توم جیب تلس بولماس. آبرو آعاچ سایالایدی.

و

سوور	آوغان	آو
سوق	جاوغان	آور
جووق	آیاو	باو
اووق	تایاو	باور
اووز	بوواز	جاو
اووس	اوواق	جاون

آو سال. بالق آولا. قوی ساو. قار جاوار. قولش جوو
 آق جاولق. توگر ساولق.
 آساو تای. جوان قارغای. آسقار تاو. جاون جابوب
 تور. تاودان بولاق آغادی. ساولق ساون بولادی.
 قالاون تابسا قارجانار.

(*) داوستی دېسلاردک سوئندلا «و» جارتی داوستی بولادی. مثلا: ساولا
 دیگن سوزده اوچ بوون ایسهس، ایکی بورن.

و (۴۰)

بوز	تون	اورد
بوز	تون	اور
توز	جون	اون
ستوز	جون	اون
تور	سوز	اوڭ
ءنور	سوز	اوڭ

توس - ءتوس: تول - ءتول؛ بول - ءبول؛ قلمس اور - قلمچى ءاور. تانز اور. ءاور سوات. اون آسقى. ءاوسب - اون. اوڭ ائلق. جاقسى اوڭ قوبا جون. بايار ءجون. قولڭ سوز. راس ءسوز. بوزآت. آق ءبوز. قالك توز. چغنا ءتوز. تور آو. ءنور اورن.

(۴۰) بول جڭجڭكە لك بېلىكى «دایه كچى»؛ سوز آلدندا «دایه كچى» تورسا اول سوزدڭ حرفه رى جڭجڭكە آيقلادى دىب بالالارغا توسند. رەزگە كىرەك.

و

جوروو	تور	اوو
جوزوو	تور	اور
اوسوو	توس	اون
اونوو	توس	اون
سوت	بور	توز
سورت	بور	توز

بوروو - بوروو؛ توروو - توروو؛ اوروو - اوروو؛

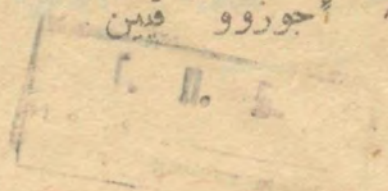
دوبدی اور. اوتدی اور. آق اون. آچق

اون. توز باسقا، توز باسقا. قارا گئی تون. تال

توس. اونامسز تور. تورت تور. آچ

مالچی مال باغب جور. اون - اون جوز بولادی.

اغان جوروو اوکای، جوزوو قین

ی

تورلی	ءجون	توری
ءبورلی	ءجونى	ءتورى
ءجوندى	ءسوت	بوزى
سوتتى	ءسوتى	ءبوزى
ءتوستى	ءتور	جونى
ءتورپى	ءتورى	ءجونى

ءان. ءاننى. ءاس. ءاسى. ءتس. ءتسى.

ءانك توردى. ءاويدك ءتورى. آندك بوزى. ماتانك

ءبوزى. جونى سولوو. ءجونى ءتوزوو.

ءجون قىبات. ءسوت آرزان. بوياو ءتورلى بولادى.

ءتورپى ءبورلى بولادى. ءان تايياز. اول. آغا، بول ءانى

بولادى. توغانك ءتلى بولادى

ا

سان	تان	آن
سانم	تانم	آنم
سانگ	تانگ	انگ
سانی	تانی	آل
سانیمز	تانیمز	آلم
سانیکز	تانیکز	آلگ

دان، دالم، مان، دار، دانم، دامم،
مانم، دانگ، دامگ، مانگ، ماس، ماسم،
ماسگ، داری، دارم، دارگ، داریسی، ماسن،
مانیسیم، مانیسی، باری، باریمز، باریکز، آندی، تاندی،
ساندی، داندی، دامدی، آدی، آبدان، آرمان.

(۵)

پ-د-ه-ه

مینه	ایلهك	ایل
سینه	ایرته	ایر
تیرهگ	ایزبه	ایز
جیرده	زیرله	زیر
آوه	بیرمه	بیر
آوره	جیمه	جیم

مین، مینه، مینچه، اوره، تورمه ایس، ایسه، چیچ، چچه، چیچهن
 دیم، دیمه، بیت، بیس، ایب، تیب، توبهت، بوتهن، تومن، تیبس، جیبر،
 میس، میسهل، میچهل، ایسهب، ایسهن، سیسه ر.
 دیم آل. آتگا جیم آل. جهده قاجوقا. تیرهزه تیرلهب تور
 ءاوج جیتی جییرما بر. آلتی بیس لوتز. ءتورت جیرده تورتهو.
 نیچه و بولادی؟

(*) بول باس بووندانانا کیله دی.

ك

كبره ك	كيل	ايك
كيزه ك	كپر	ايكى
تيره ك	كيز	مياك
بيكه ر	كياك	يكن
توكه	كيت	تيك
كوركه	كيم	تيكه

ابلهك، ايسهك، تيزهك، كورك، كوك، كارى.
ايكى تيكه. جيتى ايچكى. چيلهك ادس. تيره
آغاچ. ايسهك كوك. چيچهك آوروو.
كون چقدى. نومان سيرايدى. آكه م كينتكه كيتدى؛
كيچكه كيلر. سيركه سيكيرهدى. كينچهك تيزهك
تيرهدى. كياك اورغيدى. تيكه قارغيدى. كيمه
جوزهدى. كويكه تىناي اوچادى. كيسه رتكه جورغاللايدى.

گ

ایکھ	جک	کوک
ایگھر	جگ	کوگی
ایگن	تک	توک
جیگھر	تگی	توگی
جیگن	ایک	تیک
جیگوو	ایگوو	تیگی

کوب جورگھن بلمهس، کوب کورگھن بلهر. ءتوبی
 برگه توتبهیدی. اینکسهك ایگن، اچهرسن تیگن، بولنگھن
 ایلدهن بولدرگی آلما. جورگھن آیاقغا جورگھم الینهدی.
 عبر کورگھن عبلس، ایچی کورگھن تانس. کوردم
 دیگھن کوب عسوز، کورمهدم دیگھن عبر عسوز.
 توره گیگه قاراب آیاغلدی کوسل

قازاق تىلىدە گى دېسداردۇڭ تاڭباسى:

آ ب پ ت ج چ د ر ز سى ع
 ق ك گ كڭ ل م ن و وى
 ي ە ۈ ا ء

داوستى دېسداردۇڭ تاڭبالارى: آ و وى ي ە
 داوسىز دېسداردۇڭ تاڭبالارى: ب پ ت ج
 چ د ر ز س غ ق كڭ گ ش ل م ن
 دېسىز تاڭبالار: ا ء «جڭچكەك» دايە كېچىسى، آنالادى،

غ، ق - القى جووان آيتىلادى.
 ك، گ، ي، ە، ۈ، القى جڭچكە آيتىلادى.
 باستالارى جومساق بىلگى تورماسا جووان آيتىلب، جومساق
 بىلگى تورغاندا جڭچكە آيتىلادى.

تۇۇسقان - تۇۇغان، الكتەس.

آنا، بابا، آكە، آنا، آجە، چىچە،
 آغا، انى، آپا، قارنداس، جىڭگە، كىلن،
 قاين، آنا، قاين، اينە، قاين، آغا، قاين، انى،
 قاين، بىكە، بالدز، جىزدە، كويەو، باجا.

کیمدەر

چلبان، اچك، تون، چيكيپن، بيچپنت، تماق، جالباقاي،
 قولاقچين، بورك، تاقيا، جاولق، اورامل، بوكه باي، قاسنول،
 چالباز، كويلهك، استان، ايچك، ماس، كيس، بايلاق،
 چولقاو.

اوين - اوينچقدار

جالاق، سوقر تىخكه، جاسرىباق، بالتام - تاب، ماليكه
 - توتاي، تاباق، آساق، قاقاقل، دوپ، آسق، توپاي،
 ليك، جاق، آغزباق، جلماق، آق - سويك، زرداوق،
 چاتراچ، اورتيكه، قوورچاق،

PK

تاماقدار - سووسندار

قان، ايت، تاري، سوك، قوياق، بورتيه، قورت،
 قوروت، ارچك، جينت مالغا، باورساق، جالباق، نان،
 قوورداق، سورپا، گوجه، قاقن، آيران، سوت، قمز،
 ساومال، چاي، قانت، چالاب، تومرتقا.

PK

ГСС. БИБЛИОТЕКА
 КазССР им. А. С. Пушкина
 ИНВ. № 095558

19501

دینه موچه له‌ری.

باس، موبین، کیوده، قول آباق، کوز، قولاق، مورن،
 آوز، ماگدای، ایه‌ک، تل، تس، کوکره‌ک، اوکبه، باور،
 جوره‌ک، قولغا، قارن، اچه‌ک، اول - تابار، بریدن، سان،
 جانباس، سیراق، باقای، ایین، قار، بله‌ک، ساوساق، بارماق.

قولاق ایکه‌و، آوز بره
 اول نه اوچن بولای؟
 کوب تکداب، آز سویله‌وگه
 جاراقانی اول سولای.

•••
 آوز بره‌و، کوز ایکه‌و
 اول نه اوچن بولای؟
 کوب کورب، آز آیتروغا
 جاراقانی اول سولای.

•••
 آوز بره‌و، قول ایکه‌و،
 اول نه اوچن بولای!
 کوب جومسچی، آز جیوچی
 جاراقانی اول سولای.

ءاوى سايماندارى.

چاگراق، اووق، كيره گه، ايسك، بوساغا، تابانچ،
 ماگدايچا، سقرلاوق، تابالديرق، توندك، اوزك، دوده گه،
 نورلق، ارگه، باقان، باس-قور، تاكئىچ، جيل-باو، توندك
 باو، بيلده و.

ادس - آياق

قازان، تيگه نه، چارا، تاباق، آياق، توستان، كيسه،
 پنى - آياق، تاس-تاباق، قومان، چايتهك، چيلهك، كوبي،
 آستاو، سابى - آياق، چومچ، اوجاو، باقيراج، قاسق، سابا،
 تورسق، ميس، سوپره تبه، كونهك، قاوغا، قاب، آياق - قاب،
 باسلىق، دوربا، تالس، قورجن، اوقچوتى.

مالدار آتى.

تويه لهر: بوورا، آتان، لوك، نار، قوسپاق، انگه ن، قوناچا،
 بووچن، تايلاق، بوتنا.
 جايقلار: آيغر، آن، بيه، بيسى، دونه ن، قونان،

تای، قولن، بایتال، دونه جن-بایتال، قوناجن-بایتال، ساورک قولق، بیده و-
سیرلار: بوقا، اوگز، قونان-اوگز، دونهن-اوگز، دونه جن-سیر
قوناجن-سیر، قاجار، تاینچا، بز او، تورپاق، باسپاق.
قوللار: قوچقار، آزان، ساولق، قوساق، اسهك، بویداق، توقتی،
مارقا، قوزی.

ایچکیله ر: تیکه، سیرکه، سیرکه چ، تووچا، چمیج، اولاق.
آدام سویله ییدی. تویه بوزدا ییدی. جلقی کسنه ییدی. سیر موگره ییدی
قوی مین ایچکی ماگراییدی. *ایت اورهدی. مسق میاویلا ییدی.

مالدان باسقا ءتورت آیاق تیلار.

*ایت، مسق، تچقان، کوزهن، تیین، قارساق، بورسوق، قوس-
آیاق، آیوو، جولبارس، آرستان، کییک، مارال، بوغی، قولان،
قولجا، بوکه ن.

قوسلار

بورکت، توغین، سوگقار، قارچیغا، قرغی، ایتهلگی، الاچن،
تورمتای، جانالتای، گویکه تئای، بوکته رگی، کیزقویرق، قولادن،
قارغا، تاغان، ساوسقان، آققوو، قاز، دوواداق، ترنا، اویرهك، كوك،
قوتان، قرغاول، قاسقالاق، بیزگه لدهك، عجل، بوده نه، بولدیرق، تورضای،
اوکی، جاپالاق، بایغز، کوهك، کوگرچن، قارلیغاچ، تارغاق، قرغچ،
اوقباق، عبرقازان، چاغالا، بالچقی، جلقیچی.

باقا-چایان .

جلان، کیسه و تکی، کول باقا، قور-باقا، تاس-باقا.

قورت-قومرستقا .

قوگژ، بوی، چایان، کوبه لهك، ماسا، چین، چرکه ی، سونا، بوگه لهك، اورمه کچی، چيگرتکه، قورت، قومرستقا، آرا، اینه لك.

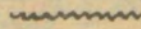
جیر توگینک آتداری .

آغاچدار: قاراغای، قايك، ایمه ن، تیره ك، قارا آغاچ، جیده، تال، جگفل، مویل، توبلغی، آرچا، ارغای، سیکسه ول، اوچقات، آیت-مورن، قاراغان، عجب-چوله گدهر: قامس، قوغا، قوورای، آلابوتا، قارا-سوراء، قاقباق، چاغر، چلك، جوگچقا، بیدایق، کوده، سیله و، تارلاو، بیته گه، قارا-اوله گ، ساسر، کوبه ك، جووسان، کییک-اونی، قوزدق، جووا، بوولدق، قرق-بوون، قنا، قاز-اونی، قاز-قوغا، مای-اوله گ، آجرق، میا، ایسه ك میا.

جیر جوزینک آتداری .

تاو، آدر، قر، جرن، جوتا، ءدوگ، توبه، تومپه، چوقر، قاباق، چار، اوی، جازق، دالا، سای، جرا، جلفا، چچگ، تومار، چارق، تیگژ، کول، سور،

اوزمن، اوزەك قوپا، چوگقر، قارا-سوو، بولاق.

سان

عبر، ايكي، اوج، عتورت، بيس، آلتى، جيتى، سىگىز، توغوز، اون،
جيريما، اوتز، قرق، ايلوو، آپس، جيتپس، سىكسەن، توقسان، عجوز، مگ.

جاگلتپاچ

قوسەت آتام ايت آسانار، ايت آسانا بيس آسانار (اوج ريت چاپچاگ
آيتارغا)

جومباق

آيدالادا آق ساندق، آوزى، مورنى جوق ساندق، قانار-قانار تاس
قويدم، جيرهن آندى بوس قويدم.
اوى آرتندا بوكر تيرهك، كوره سووگه كسى كيرهك.
ايرته توردم، ايكي آير جولغا ءتوسدم. جالت-جولت ايتەدى، جالاب
جوتادى. عتى ديسەم تيمەيدى، تيمە ديسەم تيمەدى. ايرته توردم. آلب اور.
دم، قارا سىيرم قاراب نور، قزل سىيرم جالاب تور. ايكي آياغى بار، تاللان
تاياعى بار، آرقاسندا قويريغى بار، توره دەن بويريغى بار.

ماقالدار.

اوقوو ءبلم آزیغی، ءبلم ارس قازیغی.
 جاسگدا قالجك بولساك، اوسكه نده ملیجك بولارسن.
 اویناب سویله سه گده، اوپلاب سویله.
 آقل جاس اولانتان، جویرك تایی قونانتان.
 آت بولار تایی سایاققا ء اویر؛ آدام بولار بالاقوناققا ء اویر.
 ءبلم جوغیسادی، ارس آویسادی.
 بله گئی تولق ءبردی جفادی، ءبلیمی تولق مگدی جفادی. آچوو کیلسه
 آقل کیتەر؛ آچوودان آقل کوب بولسا آچوو نه ایتەر؟
 آقا قولاققا آیتساك، آغب کیتەر؛ قویما قولاققا آیتساك، قویب آلار.
 ایکپه ی ایگن چقباس، اویره نه یی ءبلم جوقباس.

ءبزدك ءاوی

ءبزدك ءاویداك آدمی بیسه و: آكهم، آجهم، ءبرآپا، ءبرقارنداسم،
 بار، آغا-ءانم جوق. مین توغزدامن؛ آپام مینهن ءتورت جاسی اولكهن.
 قارنداسم مینهن ایکی جاسی کچی. آكهم ءنوز چارواسن استهیدی. آجهم
 مینهن آپام ءاوی چارواسن استهیدی. قارنداسم مین ایکه ومز اوقوو
 اویره نب ءجو رمز

مین قالای او قووغا باردیم

مینگ ء آبیچ دیگهن قورداسم بار ایدی. آ که سی اونی او قووغا
 بیردی. بئر کونی اوینایمن دیب باردیم. ء آبیچ کتاب اوتب اوتر ایگهن.
 تگداسام کتابندا: جومیاق، ماقال، اوله ک باسقادا جاقسی سوزدهر کوب
 ایگهن. او قوو اویره نسهم مین ده سوندای اوقر ایدم دیب، او یفا قالدم.
 او یگه قایتب کیلدم؛ او قووغا بارامن دیدم؛ آ که م مین آجه م بول او بیدی
 اوناندی؛ ایرته گینه آ که م او قووغا آپارب بیردی.

اوتیرک اوله گدهر.

بیریدی باقا قزن کوبه له ککه؛
 عجوریدی قارا چین چیگکه لککه؛
 بئر توون قومرسقانگ اوستاب سویب؛
 توی قلب آت چاپتردی تو گره ککه،

آیدادم جلقی قلب اوترز تولکی،
 بورسقدی اوستاب منسه گ آتدگ ملکی.
 اچنده توب کسینگ جنب کیتب،
 قلدگ غوی اویبای، قاریساق، مینی کولکی!

کومسدهن آق تېچقانغا تاغا ققدم،
 تیرسینهن کور تېچقانگ جاغا ققدم؛
 تیرسین سارماسانگ جرتبای سویب،
 جیندق اول بیس قارس سابا ققدم؛
 جیبیل توغز جگت کوته ره آلهای،
 قلماسقا ایندی سابا توبا ققدم.

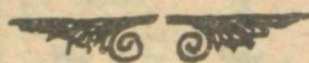
***

چن اوله گدهر

بالالقی کوی.

جاراتقان بارچامزدی آدام قلب،
 تووغاندا توك بلمه یتن نادان قلب؛
 آلتی آیدا ایگبه کته وگه چاما کیلب،
 نالپندق جل تولغاندا قاز-قاز تورب.
 قاز تورب آیاق باساق آیل-تاپل؛
 نان ناچار، جوق ایسه بده ایس بین آفل.
 آنادان ایچهک ایهب ءتوسن تانب،
 بایقادی اونان باسقا کمده رجاقل.
 ءتل چقدی کیلگهن کیزده ایکی جاسقا،
 قوسالهای ءسوزدی آیتالدق باسقا - باسقا؛

عبر قاسق، عبر توستانان آرناب آلب،
 تالاسدق اولکهنده رمین اچه رآسقا.
 عورت بئیده تالاب قلدق آسق جیناب،
 جو گوردک جالاک. آیاق جاندی قیناب؛
 بو قاسب، کورنگه ندی بوق بین آب،
 ریتکه کره المادق کسی سیلاب

اوزكه تله هرده كى ديسد اردك تاڭبالارى.

ش

كشى = كسى	تابس = تابش	آس = آش
ايشك = ايسك	قامش = قامس	باس = باش
بيشك = بيسك	قس = قش	تاس = تاش
پشروو = پشروو	تس = تش	قاس = قاش
توشروو = توشروو	قوس = قوش	سول = شول
بوشقا = بوشقا	توس = توش	سولاي = شولاي
سيكهر = شيكهر	اس = اش	سورپا = شورپا

قش سوق = قس سوق. بالا بيشكده = بالا بيشكده. قارا

تاس = قارا قاش. سولاي سويله = شولاي سويله. تابس كوب =

تابش كوب. قامس آز = قامش آز. قوس اوچدى = قوش اوچدى.

اسسز بوشقا قدرما = اشسز بوشقا قدرما.

زَامِرَام = زَمْرَم

شَارِبَات = شَرِبَت

قَايِرَات = غَيْرَت

سَايِرَان = سَيْرَان

زَامَان = زَمَان

قَام = غَم

قَاوَم = قَوْم

كَاَسِب = كَسَب

دَارَاَجَا = دَرَجَه

أَجَال = أَجَل

سَابَاب = سَبَب

سَابَاق = سَبَق

سَالَام = سَلَام

سَالَامَات = سَلَامَت

مَارْتَابَا = مَرْتَبَه

سَاَجْدَا = سَجْدَه

بيك درجه. تومهن درجه. اجل آيا مايدى. سبب سز سبقدان قالما.
ميين دالادا سيران ايتدم. سلام ديسه سلامت بولسن. اوسى زمان، قانداى
زمان؟ سجده غابا. يدى ايكي مرتبه قويايدى. ميين زمزم اچدم.

(عربچادا داوستى دبسار دگ حرفده دى جاز لمايدى: اولار دگ اورنينا هر تورلى
بيلكيله ر قويايدى، مثلا: «-» جكچك «آ» اورنينا قويايدى: «-» جووان هم
اوزن آيتلغان «آ» اورنينا قويايدى: «-» داوستى حرن جوقتيغن كورسه ته دى.

ع

ء آلی = عَلِي	آراب = عَرَب
ء آلم = عَالِم	آرابی = عَرَبِي
آسق = عَاشِق	آقل = عَقْل
ء الم = عِلْم	آمال = عَمَل
الاج = عِلاج	آیب = عَيْب
ء اوامر = عَمْر	آیت = عَيْد
آر = عَار	ء آدل = عَادِل
دووا = دُعَا	آدهت = عَادَت

قازاق تئلده عرب سوزی کوب. عربی سوزدهر:
 عقل، عمل، عیب، عید، عادل، عادت، علی، عالم،
 عاشق، علم، علاج، عمر، عار، دعا، عالم، عجب، ساعت،
 شریعت. مونان دا باسقالاری بار. عربی سوزدهردی آست، ء اوست،
 ء اوتور، ساکن قویب جازامنر.

ف

پارق = فَرَّقُ	آپات = آفَتْ
قورپ = عَرَفُ	قاپ تاوی = قاف تاوی
شاپاق = شَفَقُ	پل = فِیل
پاقر = فَعِیرُ	اوپات = وَفَاتُ
موپتی = مُفْتی	قاپل = غَافِلُ
موساپر = مُسَافِرُ	ساپار = سَفَرُ
پارسی = فَاרْسِی	کاپر = کَافِرُ
پارمان = فَرْمَانُ	پکر = فِکْرُ

آفت سوققانداي بولدی. قاف تاوی ایرته گیده کوب سویله نه دی. آیاق تینک زوری فیل. وفات بولدی دیگن اولدی دیگن سوز. فقیرغا قاراسوز کیره ک. شفق نورن چاپب تور. جامانتک فکری جامان بولادی. قازاق تلنده فارسی سوزده رده کوب.

ص

مسر = مِصْرُ

سوپی = صُوفِي

سیپات = صِفَت

ماقسورد = مَقْصُود

سالالات = صَلَوَات

سالسال = صَلَّصَل

ناسارا = نَصَارَا

نوقسان = نُقْصَان

ساف = صَاف

آسل = آصَل

صایی = صَبِي

سوورهت = صُورَت

سابر = صَبْر

ساداقا = صَدَقَه

ناقص = نَاقِص

ناسب = نَصِيب

صاف آلتان اسنه لگهن ساقينا. اونك آصلی جاقسی. صبر ءتوبی

ساری آلتن. صدقه كدی ساودا بیره ایسی جارم ناقصا ء اوزی. سورای،

سورای مصرغادا بارادی. آدال صوفی آزا، آدام صوفی كوب منانك

صغتی سولوو ایگهن. پیغمبرمزا صلوات اوقییمز.

خ

قال = خال	قابار = خَبَر
قانم = خانم	بوقارا = بُوْارَا
قاتم = خَتْم	نوسقا = نُسَخَه
قون = خُون	قاسته = خَسْتَه
قودای = خُدای	نارق = نَرَح
قاوُپ = خَوْف	ماقلوق = مَخْلُوق
قالق = خَلْق	قاراجات = خَرَاجَت
قولق = خُلُق	قانجار = خَنْجَر

تایدک ایقنده اخالی بار. خان، خانم، خانچا. بارن خان زادالارد بیمز.
 ختم ایوو. بقیروو. کسی اولترگدن خون توله یدی. بارچا عالمدی خدای
 جاراتقان، بوزق آدامنان خوف کوب. دنیا. نورلی. نورلی خلق بار.

ح

قاسره ت = حَسْرَتُ

قایران = حَیْرَانُ

قامزا = حَمَزَه

قامید = حَمِیدُ

آقمه ت = أَحْمَدُ

راقمه ت = رَاحَت

سائق = صَالِحُ

ناسیقات = نَصِیْحَتُ

آرام = حَرَامُ

آل = حَالُ

آکم = حَاكِمُ

آیوان = حَیْوَانُ

آوت = حُوتُ

آجه ت = حَاجَتُ

قورمه ت = حُرْمَتُ

ناقاق = نَاقُ

حرام اسده ن ساقان. حال جاقسی ما؟ حاکم عادل بولسا
 حلققا راحت. آوی حیوانداری: تویه، جلقی، سیر، قوی،
 ایچکی، ایسهك نه نارسه حاجت؟ اوزگه فی حرمتته سه گ اوزگدی ده
 حرمتته ز بره وگه نالحق جالاجایا. حمزه، حمید، احمد، صالح، آدام آنداری.

ط

توپان = طوفان	قات = خَط
اوتان = وطن	شارت = شَرَط
قاتهر = خاطر	قاتا = خَطَا
باقل = باطل	قاتار = قَطَار
قوتبا = خُطْبَه	تالاب = طَلَب
سولتان = سُلْطَان	تالاق = طَلَاق
سالتانات = سَلْطَنَات	تاغام = طَعَام
شایتان = شَيْطَان	تاراپ = طَرَف

مین خط بلهمن. مونگ شرطی قالای؟ بول سوز خطا جازلغان.
 طلب قلساگ تابارسن. طعامعا اوتیریگز! بول طرفدا کون جلی
 بولب تور. بورنغیدا طوفان سووی تاسب، جیر جوزیه جایلغان اول
 سوز مینگ خاطرمندهن چققان ایکن.

ه - ه

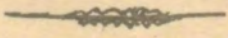
مور = مهر	آر = هر
زار = زهر	باغا = بها
جاد = جهد	اوهس = هوس
جاغاز = جهاز	آلهك = هلاك
ساباز = شاهباز	اونهر = هنر
ميرمان = مهربان	آزل = هزل
ميهمان = ميهان	شار = شهر
دارهت = طهارت	شايث = شهيد
پاتسا = پادشاه	آيبات = هيبت

هر اسكه طلب كيره ك. كتابك بهاسى نه؟ جاقسى ءسوزدى
 جانتلب آلورغا هوسبن. آآن بلمه گەن هلاك. هنرلى اور گە جوزەر.
 حمزه شهر گە كيتدى. مسق هيبت چيگب تور. همان طهارت آلب
 اوتر. بي بيلگينه مهر باسدى.

ض

زارار = ضَرَرُ	قازا = قَضَا
قازرهت = حَضْرَتُ	قازی = قَاضِي
قدر = حِضْرُ	آزر = حَاضِرُ
آغزا = اَعْضَا	آرز = عَرَضُ
رامازان = رَمَضَانُ	قارز = قَرَضُ
آپزال = اَفْضَلُ	پارز = فَرَضُ
مازمون = مَضْمُونُ	رزا = رِضَا

جوك آورن نار كوته رهدى، قضا آورن اير كوته رهدى. داودى
 قاضى بتيره دى. مين حاضر اوقب اوترمن. اول حاكم گه عرض قلدى.
 قرض آلساك قايتار. آدامنك مويندا قرق فرض بار. مين ساغان بيك
 رضامن. رامادان ايل آتى، رمضان آى آتى.

ذ

ذوق = ذوق

ذهن = ذهن

اوزر = عذر

مازر = معذور

زاكر = ذاکر

ذات = ذات

آذان = آذان

آذاب = عذاب

نازر = نذر

ذکر = ذکر

بول قانداي ذات؟ جاننر ذات. آناو قانداي ذات؟
 آناو جانندی ذات. آذانچی اذان آیتب تور بول
 ءاس تووراسندا کوب عذاب چیکدم. ءبر آقسار باس
 نذر آیت. ذاکر ذکر آیتب تور. ءآن مین کوی ذوق
 ءاوچن کیرهك. جاقسی کتاب اوقیماك، جافسی
 ءسوزدی تگداساك، ذهن آرتیلادی.
 عذرلی کسی نمازدی اوتیرب اوقیسادا جارایدی.

ظ

آغزام = اعظم	زالم = ظالم
ایمام = اعظم	نازار = نظر
لیزر = لفظ	نیزام = نظام
تاجم = تعظیم	نیزام‌ناما = نظام‌نامه
انتیزاز = انتظار	نازم = نظم

ظالم مین جولداس بولماا مناو خطقا آزارق
 نظر سالچی. جاگئا نظام چنب ایسکی نظام قالبدی.
 مین نظام‌نامه ساتب آلدیم. مینم آغام نظم حازب
 جور. بز ایمام اعظم مذهبندامز. بر لفظ چغارچی.
 داوسگدی ایستووگه انتظارمن.

ث

سابیت = ثابِت	میسال = مِثَال
آسہر = اَثَر	مستقال = مِثْقَال
قادیس = حَدِيث	میراس = مِیرَاث
اوسپان = عُثْمَان	ساوَاب = ثَوَاب
کاوَسار = کَوَاثِر	اصہات = اِثْبَات

ترورا سویلہ مہینن حیردہ مثال میں سویلہ میز. آورو
 باتپانداب کرب، مثقالداب جقادی. میراث دیب برہ وودہن قالفان
 مال ہم ملکدی آینادی. جاقسی اس استہ گہن ثواب تابادی.
 ثابت اثبات اینب ناندردی. تمزدگ اٹوی بلندی. عثمان اوچنچی
 خلیفہ ننگ اسمی.

دایرا = دَائِرَه

غایب = غَائِب

مولا یم = مُوَلَا یم

مؤمن = مُؤْمِن

یا اجوج = یَا اِجُوج

ما اجوج = مَا اِجُوج

قوران = قُرَّان

قیراغات = قِرَاغَات

سوال = سُوَال

فایدا = فَايِدَه

دایم = دَائِم

لائق = لَائِق

قرآنتک ایکنچی سورهن اوقب چورمن قرأت اوقود
 دیگهن سوز، سوالیمه جواب قایر. ناداندقدان فائده جوق، ضرر کوب.
 مین دائم ایرته جانامن هم ایرته تورامن. محیط داربسی حیر
 دی آیتالب جاتقان زور نیگز. ایه سینه آتی لائق ایکن.

کوللی = کَلِي

سونتی = سُنِي

موآذین = مَوَّذِن

ایتیفاق = اِتِّفَاق

موعاللم = مَعَالِم

موساننیف = مَوْصِنِف

قوددوس = قَوْدُوس

زومررود = زَمْرُود

موللا = مَلَّا

اوممهت = اُمَّت

زارره = ذَرَّة

جانات = جَنَّت

جایبار = جَبَّار

سونتهت = سُنَّت

آووہل = اَوَّل

قووات = قُوَّت

اولغاملا کیلدی. بزمحمد دگ امتیمز. کوچتی اوودگ ذردهی تویری
خوف. اولگه ننگ اورنی جنتده بولسون. جبار ایهم اوزگ ساقتا سنت
پیغمبریز قویبای عادت ایقب استه گن اسی. اول آز ایلباسام، کوته روو گه
قوتم کیله تن ایمهس. کلی عالمدی الله جاراندی.

(۰) بول قاباتق بیلگیسی یعنی: بول بیلگینگ آسنداغنی حرفدی سول جیرده
ایکی جازبای براق جازوو اوچن قویاتن بیلگی،

ان = ان = ان = ان

ادبا، اجلا، مثلاً، فرضاً، عبلاً، قلماً.

امراء، اصلاً، عقلاً، اهلاً، شرعاً، عرضاً، جمعاً،

عالماً، ظالماً، سالماً، صالحاً، حالصاً، جاهلاً، حاكماً، واقفاً، عذاباً، عمومياً،

خصوصاً، نفراً، اية، عدة، رحمة، امة، علمياً، حكيماً، حليماً، جميعاً، قديراً،

عزیزاً، حدیثاً، اولاداً.

امر، اجر، عقل، نقل، طرف، سفر، امام، كتاب، مقام، عذاب، شواب،

قراره، کمال، ضال، صراط، عالم، عادل، عارف، الیم، علیم، حکیم، کریم،

حمید، مجید، حفیظ، حدیث، عزیز، قدير، شریف، اية، قزیه، رحمة، نعمة،

صدقة، سلطان.

مال، حال، نار، دار، نور،

امر، اهل، اصل، عرض، شرع، جبع، قوم، خوف، علم، فعلی، ذکر،

میل، شیخ، خیر، سیر، خبر.

عالم، ظالم، جاهل، شاهد، شاكر، صالح، عارف، جامع، امام، میراث،

میراث، مثال، زمال، اذان.

عذاب، صراط، سلام، کلام، کمال، جمال، حلال، رحیم، حمید، مجید، عزیز، غفور، رسول، نیمة، حکمة، حسرة، طاعة، ساعة، شفاعة، قران، سلطان،

ربا، حقا، حیا، سوا، شوا، کلا، سویا، قویا، علیا، ولیا، رب، حق، بحق، سرا، کل، قوی، نبی، علی، ولی، کل، حاج، رب حق، حی، قوی، علی، ولی، غنی، شیاء، شیء، شیء، بناء، دعاء، دعاء،

۱- بولار حرکه دیب آتالادی.

۲- بولار تنوین دیب آتالادی.

۳- بول ساکن دیب آتالادی.

۴- بول تشدیت دیب آتالادی. عرب سوزنده حرکه، تنوین،

ساکن، تشدید قویلمغان حرفدور او قلمایدی. سوز باسندا ساکندی حرف تورسا، یاکی تشدیدلی حرف تورسا، اول حرف اوتکهن سوزگه جالغانب اوقیلادی.

بولاردی بالالارغا آیتب، توسندرگه ن سوش عرب سوزدهرن هفتیک شریفدهن اوقیتوو کیرهک.

هفتیکدهن، اولی، «قل هو الله» نی، سونان سوش «الم فشرح» دی. اونان کیمین «قل اعوذ» لهردی اوقیتور. «آ» نی قانچا سوزوو، تنسدارغا قانچا تنوو کیرهک- اولاردی معلم، اوزی بیانداب بالالارغا توسندرهر دیب موندنا جازبادم.

آدام آتداری

ایرکه ک = آتداری: اسمایل = اسماعیل؛ اسحاق = اسحاق؛
 جاقب = یعقوب؛ جوسف = یوسف؛ جونس = یونس؛ موسا =
 موسی؛ آرون = هارون؛ جاقیا = یحیی؛ آیسا = عیسی؛ اوهار =
 عمر؛ جافار = جعفر؛ قامزا = حمزه؛ اوسپان = عثمان؛ آسان =
 حسن؛ اوسه ن = حسین؛ لقبان = لقمان؛ آبدراخمان = عبدالرحمن؛
 آبدی کرم = عبدالکریم؛ آبدلده = عبدالله؛ صلاح الدین، صدرالدین،
 بدرالدین، جمال الدین، کمال الدین.

آهیل آتداری: زینهب = زینب؛ آجار = هاجر؛ اورقا = رقیه؛
 موگولسم = ام کلثم؛ زلیقا = زلیخا؛ باتیما = فاطیمه؛ آیشا = عائشه؛
 سالیقا = صالحه؛ قامیدنا = حمیده؛ قادیچا = حدیچه؛ جامیله = جمیله؛
 قالیما = حلیمه؛ نازیبا = نظیفه؛ شاریپا = شریفه؛ مالیکه = ملیکه؛
 رازیبا = رضیه؛ قاتیرا = خاطره.

كوننك آتداری

فارسچا	قازاقچا
شنبه	سیمبی
یکشنبه	جیکسه مبی
دوشنبه	دویسه مبی
سهشنبه	سیسه نئی
چهارشنبه	سارسه مبی
پنجشنبه	بیسه مبی
جمعه	جو ما

جولدز اتداری

روسچا	عربچا
یانوآر	دلو
فیورال	حوت
مارت	حمل
آپرهل	ثور
مای	جوزا
ایون	سرطان

ءايول	اسد
آؤغوست	سنبله
سيتابر	ميزان
اوكتابر	عقرب
نويابر	قوس
ديكابىر	جدى

قازاقچا آى آندراى

اونامالى، ثور، مائى-جاز آيلارى جاز توقسانى؛
 چلده، سارچا تامز، سنبله-چلده آيلارى-چلده
 توقسانى؛ قر كويهك، قازان، قاراچا-كوز آيلارى-
 كوز توقسانى؛ قاوس، فاكتار، آقبان-قس
 آيلارى-قس توقسانى.

كون اوزارب،

قار ايرب،

سوو سايلارغا تولادى-

بول قاي كيزده بولادى؟

کوندەر اسب،
 چوپ ئېسپ،
 ایل بېچەنن اورادی-
 بول قای کیزده بولادی؟

جاوب جاگبر،
 جیر سابر،
 چوپ، چاپراق سولادی-
 بول قای کیزده بولادی؟

سوودا موز بار،
 جیرده قار:
 بوران بوراب سوغادی-
 بول قای کیزده بولادی؟

قازاقچا جل آنداری

تېغان، سیر، بارس، قویان، اولوو، جلان، جلغی، قوی،
 میچن، تاوق، آیت، دوگر.

جل باسی بولوودک تالاسی

جلغی، تویه، سیر قوی، آیت، تاوق، قویان، اولوو

بارس، مېچن، جلان، دوگىز-ءبارى، جل باسلىققا تالاسىدى.
 برەولەرى-زورلىقن آيتىب، جل باسى بولووغا مېن لايىقن
 دىگەن؛ برەولەرى-آدامغا فايدالىقن: جل باسى بولووما-
 غان لايىق دىگەن، تېچقاندا زورلق جوق، آدامغا فايدالى
 ايمەس. سوندقدان اول اويلاپ، بر آمال تابقان. اول
 آيتىدى: «بول تالاسدان ھېچ نارسە اونبەيدى. جلدى قاراب تورالقدى،
 كم بورن كورسە، سول جل-باسى بولسۇن» دىپ. تويە بويى
 بىيىك بولغان سوڭ تېچقان، سوزن قوستانغان، بارى جلدى
 قاراب تورغان. تېچقان آقرن جورغالاب تويەنك اوستىنە چىقادى.
 اوركەچىنە، مېن اوتىرب، جلدى قاراب بارىنەن بورن كورەدى دە
 جل باسى بولادى. تويە بويىنا سىنب جلدان قورقالدى.

قازاقچا باتالار

I

آ، خدايم اوڭداسن!
 اوڭداسنڭ بىلگىسى:
 مڭ ساوليغڭ توزداسن!
 سىكسەن انىگەن بوتالاب،

سیگزی کیلن قومدا سن!

تله نچی ناک بیه سن بیر سن!

ء او یسن قوگرات تویه سن بیر سن!

تنگهن آروا خدارقا تیه بیر سن!

الله اکبر

II

خدایم جارلقاسن! بای قلن!

ء توروت تولیگک سایی قلن!

کیته س دولت بیر سن!

مال باسیگسا اولت بیر سن!

کیگ بییل بیر سن!

قربانلیغک قبول بولسن!

تله گهن تله گگدی بیر سن!

الله اکبر:

III

آسک، آسک، آسیگ!

بیره که بیر سن باسیگ!

بوده نه دهی جورغالاب،

قورغاولدای قورغالاب،

قدر كىلسن قاسىڭا!
 سىنەن بايلىق اوتبەسن!
 ۋە تاڭرى بىرگەن نىسبەڭ
 تىبكىلەسەڭ كىتەسن!
 جىلڭنىڭ ايكى چىتىنە
 تاى چاپتۇرسا جىتەسن!
 كىچكە كىلىب جامراسقان
 چوۋدا سىب ماڭغۇراسقان،
 قوچاقاننىڭ آناسى
 ساۋلق باسسىن ۋە اۋىڭدى!
 باقايلىرى سۇزىلداپ،
 مۇيزدەرى جانلداپ،
 بزاۋلاردىڭ آناسى
 سىير باسسىن ۋە اۋىڭى!
 چوۋدالارنىڭ چاڭ باسقان،
 آرتقى اۋرۇكە چىن قوم باسقان،
 ئوتاقاننىڭ آناسى

انگن باسن ءاويگدى!
 چگر چگر كسنه سگن،
 سويستك بين ايسكه سگن،
 قولنچاقدك اناسى
 بيه باسن ءاويگدى!
 الله اكبر!

جوماقدار.

آت باستی، آرقار مویزدی، ءبوری کیوه لی، بوکن ساندى،
 قوس قاناتتى، قومرسقا ءزدی، بوتتا ترسه كتى.

۲

دنيادا بار آيداغار؛ بله سنبه؟
 جانی جوق قیملارغا دینه سنده.
 اچنده سویه كدهرى باقچا باقچا
 جارقللار چالغر كوزی توبه سنده.

۳

مورتی بار، ایه گنده ساقالی جوق،
 تونی بار، کیه رینه چاپانی جوق.

فايداسى ءاوى اچينه ن تابلغان سوڭ
دالغا . كرب چغار سفرى جوق .

۴

ءبر نارسه قاناتى بار اوچباس بيبك؛
سوندا دا جورمه يدى ايسكەن جيرگە ءتريب،
آراسن جيرمين كو كدك ءاورت آلسادا،
كىتبه يدى هيچ ءبر جبرى اوتقا كويپ .

۵

جاپاندا ءبر آيداغار بوغب جاتقان؛
اوياتقان ءاوز جاتينا قضا باتقان؛
نارسه گە پنيچە ءتورلى ءاوزى داجال؛
آيانغى سونداى مقتى جيرگە باتقان .

6

تاك قالارلق ءبر ءايت بار؛
ءاوى باغادى، اورمه يدى؛
آيانغى جوق جورمه يدى؛
كومه ين تقساک سويله يدى؛
تلن آدام بلمه يدى؛
رخصت سز سول ايتدەن
آدام اويگە كومه يدى .

ءازى بار، قدامى جوق آياغىنىڭ،
 تيمەيدى ءاۋچى جىزگە تاياغىنىڭ؛
 قولدارن جىوانغا آرتا تاستاب؛
 قولدارن جىوانغا اورتا تاستاب؛
 سالادى اۋەزىنە، اياغىنىڭ،

باقسىنىڭ سوزدەرى

۱
 اولى خدای اسم الله!
 اس باستاين، بسم الله!
 تايناق كىچوو تار جولدا،
 جارلقا الله هر جولدا!
 جىلغاندا سويەى يىرا!
 سورنگەندە دىبەى يىرا!
 جاڭلغاندا بار خدای!
 جالسام جالغاب جىبەى يىرا!

۲

آى قونىزم، قونىزم!
 ءابدان دا بولجا دوڭىزم!

اويە گكىنىڭ توبىنەن
 ۋاويرب آغان قوبىزم!
 قاراغايىدۇ توبىنەن
 قايرىب آغان قوبىزم!
 قزل قىرچىن توبلىغى
 چاچاك قىلغان قوبىزم!
 جىلى ما يانۇ تىرىسىنەن
 قابچى قىلغان قوبىزم!
 جويرك آتدۇ قوبىغىن
 اچەك قىلغان قوبىزم?
 اور تىكەنۇ موبىزىنەن
 تىەك قىلغان قوبىزم!
 تاسقا چىققان ارغايىدان
 تولاق قىلغان قوبىزم!
 ۋآبدان دا بولجا دوگىزم!

۳

اوسى بالىم كىلمەسە،
 آيتقان سوزگە كونبەسە،

قولاغڭدى بوراين
 كوتە رب جیرگە اوراين؛
 مین جاییسا جورەین؛
 ءاوز آلدیسا بولاین.
 مین، مین ایدم، مین ایدم.
 مین کەدەردەن کیم ایدم؟
 بار قوربەنان کیم بولدم
 قانا جیرمین تیک بولدم
 قانم قالدی ءبر قاسق؛
 ایتم قالدی كوك هاسق؛
 غریب جانم قوو آسق.

جرچی سوزدەری

آرغیماق جایی کورینه،
 آسا چاوب بولانسا
 ایقن کول باتاق آتانار،
 آیدینی قورب سووالسا
 بایتیره لک سا بار کورینه،

جاپیراغی ءتوسب قووارسا.
 ءبر آرخانا سویلهین،
 جاقسیلار سزگه اوناسا.

۲

آرخیماق جایلاب نه کیرهك؟
 آرتینان جایی جیتکهن سوڭ،
 آغاین تووغان نه کیرهك؟
 آگدیسب کونی اوتکهن سوڭ؛
 قزل ءتلم، سویلهب قال!
 قزینگدی جیر کوره،
 اجل قووب جیتکهن سوڭ
 آیت دیتین آفا سز قاید!
 آیتان اونی ءبز قاید؟
 ءبر توبه نك باسینا
 تغا سالب کیتکهن سوڭ.

۳

جاقسیدان جامان تووادى
 ءبر آياق آسقا آلفیسز
 جاماننان جاقسى تووادى
 آدم آیتسا ناغیسز.

فقير دادا فقير بار
 بايقا كوكلن بيرگينز
 بايلار دادا بايلار بار
 فقيرلارنا آلفينز
 چنك مينه ن آيت ديسهك،
 اوسنداي سوزدهن سويله ين
 قولانغان قالفينز.

۴

جالب - جالب ايتكهن چاپلاق
 چوقى جيرگه قونبايدى.
 آدام ديكهن جگندك
 دولتى تايسا باسينان
 آرواغى بولمايدى.
 آقيلك بولسا جر نكد!!
 جرچك نه ديب تولغايىنى؟

• جون سوراو •

كب اجنده سويله گهن
 جاس بگت ساغان قاراسام،
 قارا - لاجن تويغىسن.

اصلیگا کوز سالسام،
 قوس آلاتن قرغیسن.
 قزل تلگه کیلگه نده
 سار- ساداقدک اوغندای
 کولده نهنده ب زرغیسن.
 کورمه گهنه ن سورا یمن:
 روو کدی ۶ بلد پرچی!
 زامانک برگه تور بوسن.

تاقیاق سوزدهر

اولکهن کیرسه ک قالدی دا،
 آس قویلدی تیگه چکه؛
 اولکهن بیلەر قالدی دا،
 قولدار کردی کیگه سکه؛
 کیگه سکه نده نه دیسدی؟
 ترنادای موینن تیگه سدی؛
 ۶ بر- برینه سیرت قلدی:
 اویگه کیده ی کیلگه نده،
 ۶ بر آیاق آس بیرمه سکه.

بولبلدان چيىچەن ئېر قوس جوق

بارماقدای - آق قاراسی؛

ملتقدان تیز اجل جوق

ترناقداى - آق جازاسی؛

كو كلك قالسا جاققنا

الستیغن آیتاین

جیرمین كو كلك آراسی.

ایکی تزگن جوق بولسا،

آندك موینن بورا آلمایدی؛

اوزەنگی - باو جوق بولسا،

ایرگە کسی منه آلمایدی؛

ایکی تارتبا جوق بولسا،

آت ایستندە ایر تورا آلمایدی؛

قامچی قانات،

قویسقان قون

ایکی قانجیقا تون ساقنایدی؛

تون جان ساقنایدی.

تاقوۋا مین سیردك ایتسانی تاقوۋا.

سابانغا كېلە بېردك قاسقا سیرا
دالادا جایلب عجور باسقا سیر.
جونگدی تورغان جیرده تله ین - به؟
باسینب اورماغان سوک بولدك ء اویر.
سیر.

سابانغا کیلب تورمن قاسقا سیر.
جایلب جورگه نی راس باسقا سیر؛
نه سینه ایتارچی بوب قورب تورمن؟
سایانك تارسی جوق جالغز ء تویر.

تاقوۋا.

قاراچی مونك سوگب تورغانینا
ء اوزینك كوز سالمایدی قلغانینا.
سابانغا جالغز قوچاق تیلرگه تچه،
بارسایچی ایکنپینك قرمانینا!

سیر

جای سویلهب قاراین مین آرانیککا،
تالاسی جوق دورس آیتساك جوابیشکا؛

بیرگەندى ثواب - آق دىب قاقساوچى
بول جىردە نە بوب قالدى ثوابىڭغا؟

تاقووا.

قاراچى حيواتىڭ انگىمەس!

بىر سوزدى قىسقارتالىق اوتەرىپىن.

ءاوزم دە مىرگەنبايەن آلدەم سوراب،

بىرەين ثواب ء اوچىن اوتىڭ نەسەن؟

آلدىن آڭ آتقانتىڭ ءبارى مىرگەن؛

آتادى مىرگەن آڭدى كوزى كورگەن؛

بىرورگە بولمايتىن بول نارسە بولسا،

قالايچا اول مىرگەنباي ساغان بىرگەن؟

تاقووا.

بىرەين مىندە ساغان ساوقت دىسەڭ؛

آز - آزداپ تاماغىڭدى تارتىپ جىسەڭ؛

۱۰۰۰ چ قاداڭ جارتى چىرەكچە ساپانان!

بىرەين آخىرىدە آرتق جىسەڭ

سپير

كوب ايكهن كور گهنهنن كورمه گهنم؟

تېنغا قلنداي تاوب سپرمه گهنك!

دييه سهك بېردم ديگهن قور آتاغى،

اونان دا جاقسى اييهس به بېرمه گهنك؟

اوساق انگيمه لهر.

ارسز ء ايت.

كون اسسى ايدى. آت جوك تارتب كيله جاتدى.

آربانك كوله گكه سنده ء ايت جاتر ايدى. ء تلىن سالانتاب،

ايتتېگب سولقتاب، آيتادى: «جوك نم آور، جول آلس،

ء تلم چقدى ء بر قارس».

(اوز گهنك اسن اوزينه جوروو).

اوتير كچى تېچقان.

تېچقان ايت اويگه كردى. جيوگه بېيچ نارسا

تابا آلمادى. چاگراقد ء الرولى جال، جاي، قازى،

قارقالار تورایدی. اولاردی جیوگه چاگرافقا چغا البادی سویتب تورغاندا
 باسقا ۽ برتچقان کیلدی، نه تابدك؟ دیب سورادی. باستابفی تچقان آیتدی:
 «ایدك ۽ باری ۽ آری جاسق، ۽ آری ساسق اونى كم جیسین؟»

(قولی جیتبه گن خورلاوچیل)

آتا مین آنا

بره و دك اولكهن اولی قاتتی ناروقاستانبیدی. آنا-اناسی اولب تالاما
 دیب وایمایدی. ۽ آکه می اولكهن اولن اوتنه جاقسی کوره دی ایكهن.
 «اولكهنی اولكهنچه کچکهنه سی اولسه یچی: اونك قانیغسی جیکلره ك
 بولار ایدی کییدی. سوندا اناسی آیتدی: ۽ باری ۽ بر: قای بارماقدی
 چابسادا جانغا برده ی باتادی»

(آناغابالانك آلایینی جوق)

جرتق چیله ك جیکلره ك

۽ بر قاتن قودقدان سوو آلب کیله حاتدی.

چیلە گی جرتق ایکەن، سوو آغب تاوسلغان ساین کۈتەرۈو گە جیئکل
بولدی. اوغان قاتن قوواندی. ۛ اوینتە کیلب قاراسا، چیاہ کدە ۛ بر
قاسقدای سوو قالبیدی.

(ایگبەك آزادان - اونبەك آز)

اویقیچل

ۛ بر قازاق توغایغا ۛچوب چاپا کیلب اویقتاب قالدی. باق دونیا نی
آرالاب ۛ جورب فازاندک قاسینا کیلسە، اول ترایب اویقتاب جاتر.
سوندا باق تورب آیتیدی: «ۛ منی اذئیایتننک ۛ اسی! کون آچقدا
ۛ چوین اورب، جیبب اکروغا باسقارلار آسغب جاتر، بول مناو
اویقتاب جاتقانی. سویتەدی دە: خدای قورامایدی، باق قارامایدی دیب،
خدای مین مانغان کنا قویادی.

(دیسە خدای قوراسن - ایگبەك ایتب سوراسن)

قازاقدار مین قاسقر

«بر قاسقر تون بولسا قوراغاچاوب» زا بیرمه دی، تالای قوزی،

تالای اولاداردی آلب کیتیب، جیب عجوردی. قازاقدار تالای قووساد

سوقترمای جوره تن. «بر کونی قاقانغا توسب قالدی. قولغا توسکه ن

سوک قازاقدار اورا باستابدی. سوندا قاسقر آیتدی: «بیگه اوراسندار؟

مینگ جازیم سورلیغم-با؟» دیب قازاقدار آیتدی: «جوق، قاسقیرم،

سینگ جازیم سورلیغم ایسه س اورلغک». (اورلق «توبی خوراق)

قارغا مین قومرچا.

قارغاچولده ب سوو ازده دی. دالادا سووی مین قومرچا تورایکه ن. سووی

اولقی ایکه ن. قارغانگ موینی جیتبه دی. قارغا قومرچاغا

تاساردی تیرب «اوستی-اوستینه سالا بیره دی. تاس کورته رب،

سوو بیئنه چقدی. قارغا ءاچب سووسینن قاندردی.
(هر ءاسدگ ءآدین ءبلوو کیره ك.)

تالاس

سار- تچقان مین کور- تچقان جانجالداسبدی. ایگه وی
ءبر تومیه ننگ باسینا چغب، تالاسب جاتر ایدی.
بولاردی قارچینا کوردی. جوغاریدا قالقتاب قاراب
توردی. تالاس قزب، ایدهری چققان کیزده،
قارچینا کیلب ایگه ونده باس- سالدی.

(جاقن تالاسا جاتقا جیم بولادی.)

ایکی بالقچی

ایکی بالقچی بالق سوزدی. سویره ب چفا-
روغا تایانغاندا سوزه کی آورلای باستادی. ءبر
بالقچی تورب، «سوزه کی جامان» دیدی. ایکنچی

بالقچی: سوزەکی جاقسی، سین، اوزگ بوس
تارتاسن، دیدی.

سوئب ایگەوی کیرسکه، تومدی. اولار
کیریب تورغاندا، سوزەکیدەگی بالقدار کیتب
قالدی.

(کیوسکه ننگ کیسیری، کیله سینی کیتیره ر.)

آقلدی سوقر

سوقر تونده اوینه کیله جاتیدی. قولندا
اوستاغان چاریفی (فاناری) بار ایدی. بره و قاسینان
«اوتت بارا جانتب: «منی احق! اوزی سوقر
قولندا جارق. سوقرغا جارق دگ حاجتی نه؟»
دیدی. سوقر احق ایمهس ایدی جارو آلفانی:
تارا کفیدا بره و اوزن قاغب کیتبس، اوچن
ایدی.

(اوزگه گه جارق قل، اوزیگه قاتقباس.)

کور - تچقان مین کرپی

کور تچقاننگ اینهن کرپی کیلب آز کونگه
 قوش سورا دی. کور تچقان قوش بیردی تچقاننگ
 بالالارینا کرپینگ قلفانی قالدالب ۶ آبدان باله بولدی.
 ۶ بر کونی تچقان کرپیگه آیتدی: «برآز توردرگ غوی،
 ایندی ۶ اینمزدی بوسا ساگ ایگهن، قلقاب قالدالب
 بالالاریمزدگ مازاسی کیتب بولدی. سوندا کرپینگ،
 آیتقانی: «بول اورن ماغان جایلی. باسقا اورننگ
 کیره گی جوق. ماغان جایسز بولسا جایلی
 اورن ازده!»
 (فوناق مفتی بولسا فوجاسن بیلهر)

جبهك قورتی مین اورمه کچی

جبهك قورتی جبه گن ۶ ایپردی. اورمه کچی اور-
 مه گن ۶ ایپردی. اورمه کچی جبهك قورتینا جومسدی
 سلواسته یسن دیب کولدی: ۶ بیر قارا؛ مین فانیجا

ءايردم؟ مينگ اورمه گم سينگ اورمه گگنه نپچه
 مرتبه اوزن» ديدى. جهك قورتى آيتبدي: «اور-
 مه گگ راس اوزن؛ اوغان تالاسبايتن، براق اورمه-
 گكدى نيكهده آلمايدى، جه گيمه آلنن توله يدى
 غوى، ديب.

(جاسفدگ كوبينه اصلدگ آزى آرتق).

ساوسقان مين قوزغن

آلا ساوسقان بوتاقدان بوتاققا قونب، چقلقداي
 بيربدي. قاسنداغى قوزغن اونده مهى جاي اوتيربدي.
 سوندا ساوسقان قوزغنا آيتبدي: «سين نيگه اونده-
 مهى اوترمن؟ آلد- مينگ سوزده رپه ناباي
 اوترسنا؟» ديب «قوزغن آيتبدي اوغان: «ايه
 سوزيگه اونچا نانا آلماي، اوترمن: كوب سويلايئله ر-
 دگ چن سوزده رى از بولووچى ايدى.»

باقی

بر قازاقدگ آقچاسی اورلانبدی. کم آلفانن بله۔
 آلمای باقینی چاقیربدی. باقسی اول آدامینگ
 برون قالدیرمای جیغیزبدی. ایتکده رن چپچکیزب،
 جالاگ آایاق قویب، آیتبدی: همین جنمدی چاقیرامن:
 اول جلان بولب گیلب، آنچانی آلفان اورینگ
 آیاغن چاغادی. دیب. سونان سوگ قویزن آلب،
 سارناب۔ سارناب اوتیرب «آل چاقدی!» دیگن
 ایکن» اوری سیکیرب کب «توسهدی»

(سیرکتی سیکیره ر.)

آنا نصیحتی

آکھسی بالالارینا تانوی تورگدار دیب، تالای
 آیتبدی. بالالاری نلن آلمای، آرازاسا بیربدی. بو
 کونی بو بایلام سا باوردی آلب کیلب بالالارینا
 بیرب سندرگدار دیدی. بالالاری بوینن سوگ

بىرى آلب سىندىراين دىب ايدى، سا باولار سىنادى.
 آكەسى سا باولاردى آلب چىچىدى دە، بىر- بىرلەپ سىندىرگىدار
 دىدى. بالالاردى. اوب- اوڭكاي سىندىدى. سوندا آكەسى
 آيتىدى: آرازداسب آرالارڭ آچلما، سىندىردە اوسى سا باو-
 لار سىقلدى يولاسىندار. اوبىم بولگىدار، جاو چىگىوى قىين
 بولارە.

(تولكەڭ كۆچى بولكەدە).

بالتقى مین بالق

بالتقى بالق اوستابدى. بالق، سووغا قويا بىر دىب،
 جالىندى: «مىن حاضر كچكەنەنەن، مىنى آلفان مىن ساغان
 توسەر فايدا آز. جيسەڭك آوزك جاريمایدى؛ ساتساڭ پولغا
 جاريماسىن، قويا بىرسەڭك مىن اوسەن، اولكەن بالق بولامىن.
 سوندا اوستاساڭ، جيسەڭك توياسىن، ساتساڭ پولغا مولغا سىن»
 دىدى. بالتقى سوندا: «جوق بالىغم! اول ايسىب، بىن مىن سىنى جىبە
 رە آلمايىن. كوب فايدادان دامە ايتىب، آز فايدادان آيرىلوو آقلىت
 نك، اسى ايمەس» دىدى.

سیرکه مین تولکی

سیرکه چولده ب سوو اچکیسی کیلیدی. سوو جاغالاب
 ءجورب، سووات ناوبدی. سووات تک، جارلاو ایکن.
 سیرکه تومهن ءتوسب، سوودی ءاچب، ءآبدان قانب،
 قارنی چغب، قامپیدی. قایتاین دیسه، ءاچی نم تولب
 کیتکن، اورگه چغا آلمایدی. اچغا آلمای، ماگراب
 تورغان داوسن ایستب، قاسینا تولکی کیلب: «سین احمقا
 سول کیرک؛ ساقالک اوزن، آقیلک چولاق. چولاق
 آقل اویغا اولاق: ءتوسوودی بلگه سن، ءاچوودی
 بلگه سن، چغارکدی اویلاماغانسن دیبدی

قویان زاری

ایکی قویان کیزده سب، مؤگداسبیدی: «برده ن سورلی
 دنیا دا جان بارما؟ آدام دا، آکدا، ءایتده فوس دا باریده
 بزگه مفتی، بارینه نده فورقازم. ءتیینچا آغاچقا چغار آلمایم:
 نچقانچا ءان قازا آلمایم، ءتسیمز اونکر، سنه وگه بانا
 آلمایم. کوبینه جیم بولا تینیمز اوسی فورقا تینیمز؛ مونان
 بولای اوسی فورقا تندی قویالغی، دیسبیدی.

سولای دیب تورغاندا قاس سلدرا ایته قالادی. قورقوودی
قویامز دیب تورغان باترلار، تراقایلاب ایکه وی ایکی جاققا
قاچا جونله دی.

قورقافتدا نابان جوق، تابانسرزان جلمان جوق.

آرستان تیریسن کیگن ایسهك

«بر ایسهك باسقالاردی قورقبتاق، اوچن آرستان تیریسن
کییدی. آدامداردا، مالداردا، آنگداردا. باریده آنادایدان
قاراسن کورسه، زارهسی اوچب، بیت. یتینه قاچب، مازالاری
کیتب «جوربدی. «بر کونی چیل «اورب، ایسهك اوستینهن
تیری «توسب قالادی. «ایسهك ایکه نن جورت کورمه سنیه؟
ازاسی «اوتب، مازاسی کینب جورگن، جورت چیلیب کیلب،
ایسهكدی اورب سباغاسن بیومه سنیه؟ ایسهكدی اورب اولنیره تن
بولغان سوڭ بره و آیتدی: «قویگدار! اورب ناغلاسندار
احمقدی: ایستی بولسا، اول ایسهك بولارما اییدی.»

تورغاي مین قارلیغاچ

تورغاي جلاتنك جومرتقاسن تاوب آلب، اویاسینا سالب،
 باسب ءجوریدی. بولای استهب جورگه نن قارلیغاچ كورد،
 تورغایغا آیتدی: سونك نه، بیچاراوا! آقيلك آلماسقان با؟
 مونان نه خایر، نه جاقسلیق كوتب، آورهلەنب ءجورسین؟
 اوسكەن سوڭ جاماندیغی ایك اولی اوزیگه تیهدی. آیتادی
 دیمه! باسیڭا تیگەندە بلەرسن» - تورغاي قارلیغاچ سوزن
 تگدلمای، جلان جومرتقاسن باسا بیریدی. كونی تولغان سوڭ
 جومرتقادان جلان بالاسی چغیدی. ءاوسب، اولكەیب،
 جلان بولب آلب، اول باستان تورغایدك ءاوزن چاغب،
 ءاولتیریدی.

سوندا قارلیغاچ كورب آیتدی: «آیتقانم کیلمهی قالماس،
 كیر باقان ءتلمدی آلماس» دیب.

جلاننك باسی مین قویریغی

جلاتنك باسی مین قویریغی تالاسیدی: آلدای
 ءجوروو قایسیموزغا ءتیبس دیب، باسی آیتدی: «سین
 قالای آلدای جورسین؟ كوزك جوق كوروگه قولاغك

جوق ایستوورگه. ساغان ایرمهك، بز نه اوگامز، دیب.
 قوبریغی آیتدی: «کوزم جوق، قولاغم جوق بولغان مین
 کوچ مینده غوی، آغاچقا اورالب جاتب آسام، مین فایدا
 باراسن؟ اورنگشان را جلیبی آلماسن» دیب. مفتی بولساكدا
 مین ساغان ایره آلمایم دیب، باس آیتدی. مین ده
 ساغان ایرمه یمن دیب، قوبرق آیتدی. ایکه وی آپرلب
 بیت بیننه کیتدی. قوبرق کوبکه بارمایاق، بر جارتقا
 «توسب، چفا آلمای سوندا قالب، حاسب، چوب، جوغالبدی
 میفا کونگن دینه آزیاس، میلیفا ایرگن ایل آزیاس.

اینچی اوله سوو.

بره و دك ایکی بالاسی بار ایکن. آکه سی اوله-
 رنده بالالارینا آیتدی: «مین اوله من؛ مینن قالغان
 مال ملکدی ناق، بولب آنگدار دیب. آکه سی اولگن
 سوک بالالاری قالغان میراثدی، بولب آلماقچی

بولدى. براق داوسز، نالاسنز اولدسه آلهادى. ايكهوى
 داوولاسب قوگسيلارينا جوگينسدى. قوگسيلارى ايتدى:
 «آكه لارك وصيتى نه ايدى!» «آكه مز مال ملكدى تاق
 بولب آل ديب ايدى». «اولاي بولسا هر كيمدى تاق
 بولب جرتارغا كبرهك؛ هر اوستى تاق بولب سندن پارانغا كبرهك؛
 هر مالدى سويب، تاق بولب آلارغا كبرهك» ديب
 قوگسيلارى آقل ييرىدى. سولاردىك سوزينه ايوب، آينغانچما
 استهب، ايكهوى مالسز، ملكسز قالدى.

(كسى آقلىن تالقاب آل چاغمدىسن تاكداب آل).

قاسقر مين كيمپر.

قاسقر تاماق ازدهب جورب بر اولدك چيئنه
 كيلدى. چيئته گى بر اوويدك قاسينا كيلب نك
 نكداسا، بالا جلاب جانر؛ ادل بالانى كيمپر جو باتب
 اونر. كيمپر آيتادى: «قوى چلاغانكدى؛ قوى!

قويماساك سيني قاسقرغا تاستا يمن؛ قاسقر جيب قويسن، ديب
 موني ايستب قاسقر دامه لي بولب بالاني تاستايدى ديب كوتب
 نورادى. تون اورتاسى بولغاندا ابالا تاغى جلايدى. كيمپير بالاني
 جوباتوو «اوجن «قوى» بوپم، قوى، جلاما! قاسقرغاسيني
 بيرمه ميز. قاسقر كلسه اورب. اولتيره مز» ديدى. بول
 «سوزدى ايسيتگەن سوگ: «قوى» منا كيمپردەن ملغان جاقسپان
 نيمەس: آيتووى دا، آيتووى دا جدام ايگەن» ديب. قاسقر
 چورب كيتىدى.

(دامه ايتەسدەن دامه ايتوو، تارقاننگ سالدادى.
 جاودان كوتوو جاقسپان، زارقاننگ سالدارى.

اولەسكە اوستالق

ايكى سارت ۋېر قازاق قوس آنووغا چىندى.
 اوچەوى ھەر توردى قوس آتب آلب، اولەسبە كچى
 بولدى. قازاق اولەستىروو جولدى سارتدارغا بيرگەن

ایکهن، قوشدار هر = تورلی بولغان سوک مجونن تاوب
 سارندار اوله ستیره آلهادی اولای دا، بولای دا آیناندیرب. بوله-
 آلهای اوله ستیروو جولن قازاقا بیریدی. قازاق: «بسم الله
 بیز گه لدهك!» دیب، بیز گه لده کدی آلب جانینا قوییدی. «بولای
 جانسن دووداق!» دیب اونی دا آلب جانینا قوییدی «سباغاما
 قوگر قاز» دیب، «اوز آلدینا قوییدی. «اوله سیمه» اوچ
 اوبرهك دیب، اونی دا «اوز آلدینا قوییدی. «اسکی سارنفا ابر
 نارنار» دیب، «بر اوبره کدی ابکی سارندك آلهینا سالیدی
 آقوودی باقراپکهك آرنار» دیب، آقوودی اینفا سالب آلهدی.
 سوندا سارندار: «آتاب، آتاب آلدی؛ ناتباغاردك اوله سی
 آدال ایکهن» دیدی.

آلهکدهک دیب، قازاق آلهینا

آلهکدهک دیب، قازاق آلهینا

آلهکدهک دیب، قازاق آلهینا

جاز بولسا، آیران قویب آلب چلهك،

سوکیان قوزیچینگ ابرسهك کبرهك.

آلهکدهک دیب، قازاق آلهینا

دالادا قودا ءتوسب، كويه و بولب
توى قلب نيك قوربيغا بيرسەك كيرەك.

نوقتالاب ءبر قوزىنى ءمنب آلب

قروالاب اوزگەلەرن اويگە بارب؛

قاغىروب قاباق جاوب، زلدەنەنز.

رىنى مالچىداي. آق ماسلەناب.

سويەدى سوندا چىچە بىندەن كىلب،

آكە آيتار: «چراغم» دىب، چىتەن كىلب؛

«تاراغم قوزى باغب كىلدى غوى» دىب؛

قاباق مېن چىچە سىلار قاتق بىرب.

آلتىدا بىم الله دىب، منگزدى آتقا،

توى استەب، ايتن آسب. قلب بوتقا؛

قالىتب تاراتچىداي قوروانچ قىب،

چىتكەنى آنا آنانگ ءبر مرادقا

اىل كوچسە چىچە باغوس ءجورجىتەلەب

جورمەيدى، بونا بولسا هيچ توتەلەب،

جيك جالبا، اينك قيسك، توقم جرتق
 نوسەمز آندان آرەك سوندا ايركەلەب
 بولغان سوڭ تاقم بېكب جلقى آيداسدق،
 قولئدى اولكەندەرمين بىر بايلاسدق
 جيلدين چغا قاچقان قولن بولسا،
 ۶ ايت قوسب اوران سالب آيغايلاسدق.

